

Klumme til Økologisk Jordbrug 29 nov. 2002, Årgang 22, nr. 277

Forfatter: Hugo Fjelsted Alrøe, projektforsker ved Forskningscenter for Økologisk Jordbrug

Forsker-artikler i åbent arkiv

Internet-arkiv med fri adgang til at søge i artikler, rapporter og afhandlinger om økologiske emner.

FØJO har i efteråret etableret et åbent internet-arkiv for artikler, rapporter, afhandlinger, præsentationer, og lignende produkter fra forskningen i økologisk jordbrug. Dokumenterne ligger i en fuld version i arkivet med tilknyttede oplysninger om publicering, peer review, mv. samt et kort sammendrag. Det er muligt at se oversigter opdelt på emneområder og på projekter, samt at lave forskellige søgninger.

Fra ind- og udland

Det er planen at alle de produkter fra FØJO der findes på elektronisk form, skal lægges ind i arkivet. Organic Eprints, som arkivet hedder, er imidlertid åbent for bidrag fra alle inden- og udenlandske forskere, studerende og andre. De enkelte forfattere lægger deres dokumenter ind i arkivet via internettet og det kræver derfor kun en forholdsvis beskednen arbejdsindsats at administrere arkivet. De programmer der benyttes er såkaldt open source software. Det betyder for det første at de er gratis at benytte og, endnu vigtigere, at de der bruger programmerne, kan være med til at videreudvikle dem.

Det økologiske arkiv er en del af en større bevægelse der arbejder på at gøre videnskabelige publikationer åbent tilgængelige i eprint arkiver. Indenfor fx fysik bliver over halvdelen af alle de artikler der produceres, deponeret i et stort eprint arkiv kaldet arXiv. Der er flere formål med dette. Ved at gøre forskningens produkter mere synlige og hurtigere og lettere tilgængelige øges forskningens effektivitet og gennemslagskraft. Og ved at bidrage til bedre kommunikation mellem forskere indbyrdes, nationalt og internationalt, og mellem forskere og brugere kan forskningens kvalitet sikres og forbedres.

Få begrænsninger

Det er således hensigten at der skal være åben tilgang til de dokumenter der ligger det økologiske arkiv. Indtil videre er der imidlertid adgangsbegrænsning på nogle artikler i arkivet fordi forlagene bag de videnskabelige tidsskrifter har fået copyright på dem. Nogle artikler er tilgængelige for registrerede brugere, mens andre kun er tilgængelige for en lukket kreds. Der vil dog altid være åben tilgang til sammendrag og publiceringsoplysninger, og nogle gange vil artiklen være tilgængelig i en tidligere version. På længere sigt arbejder FØJO på at etablere aftaler med de store videnskabelige forlag således at alle artikler kan blive tilgængelige i arkivet.

Hvis man registrerer sig i arkivet får man som nævnt adgang til flere artikler, man kan lægge dokumenter ind i arkivet, og man kan tegne abonnement, så man via email får tilsendt oplysninger om nye eprints på de områder eller projekter som man har valgt.

Organic Eprints arkivet findes på internetadressen <http://www.orgprints.org>